

Arbeids- og sosialdepartementet
Postboks 8019 Dep
0030 OSLO

Oslo, 23. mai 2014

Høringsuttalelse – Utkast til forskrifter ved innføring av ny uførepensjon i offentlig tjenstepensjon (overgangsregler, inntektsprøving og samordning)

Vi viser til Arbeids- og sosialdepartementets høringsbrev av 21. mars 2014.

KLP er gjennomgående enig i løsningene som fremgår av utkastene til forskrifter, men har følgende kommentarer til høringsnotatet:

Forskrift om overgangsregler for uførepensjon fra lovfestet offentlig tjenstepensjonsordning med virkningstidspunkt før ny uførepensjonsordning trer i kraft

KLP ser at beregningsformlene for konvertering av uførepensjon i offentlig tjenstepensjon til ny uførepensjon fungerer, og støtter forslaget om å beregne et fiktivt pensjonsgrunnlag.

Det er i utkast til forskrift om overgangsregler også gitt forslag om hvilke tilfeller som etter konverteringen fører til at uførepensjonen skal beregnes helt på nytt og hvilke endringer som skal foretas med utgangspunkt i det fiktive pensjonsgrunnlaget. Med andre ord er det foreslått regler for når en konvertert sak skal opphøre å være konvertert, og når den ikke skal det.

KLP forstår det slik at endringer i den ytelsen pensjonisten hadde fra folketrygden før konverteringen, også skal føre til endringer i uførepensjon fra offentlig tjenstepensjon, når dette følger av regelverket, men at disse skal gjøres på grunnlag av det fiktive pensjonsgrunnlaget. Disse er således ment å fortsatt være konverterte saker. Videre forstår vi det slik at dersom pensjonisten får en helt ny ytelse fra folketrygden – en ny rettighet – skal saken beregnes på nytt med utgangspunkt i reelt pensjonsgrunnlag i stedet for det fiktive. Da er saken ikke lenger konvertert, men i stedet å anse som en ny uførepensjon fullt ut beregnet etter det nye regelverket for uførepensjon i offentlig tjenstepensjon.

Imidlertid er det en del endringstilfeller som det ikke er foreslått regler for i forskriften. Blant annet er det ikke foreslått en løsning for følgende:

- Bortfall av uføretrygd fra folketrygden fordi uføregraden ikke lenger anses for å være minst 50%
- Endring fra kombinasjonen uføretrygd og arbeidsavklaringspenger i folketrygden til økt uføretrygd samtidig som arbeidsavklaringspengene bortfaller, dvs. arbeidsavklaringsdelen erstattes av uføretrygd
- Pensjonisten har gradert uføretrygd før konverteringen, og får etter konverteringen arbeidsavklaringspenger i tillegg

KLP tolker utkastet til forskrift om overgangsregler slik at i de tilfeller der en ny ytelse i folketrygden kommer til eller faller bort, skal saken beregnes på nytt etter opprinnelig/reelt eller nytt pensjonsgrunnlag, ikke det fiktive pensjonsgrunnlaget. Vi ber om at denne tolkningen bekreftes som

riktig også i tilfeller som ikke er eksplisitt regulert i utkast til forskrift, eller at nevnte tilfeller reguleres.

Barnetillegg

For barnetillegg som konverteres, er det foreslått at det fastsettes et referansebeløp. KLP finner forslaget hensiktsmessig. Vi finner imidlertid grunn til å påpeke at det i utkast til forskrift § 12 er foreslått at dersom et av flere barnetillegg faller bort etter konverteringen, skal det fastsettes et nytt referansebeløp. Det er ikke redegjort for hvordan det nye referansebeløpet skal fastsettes. En måte å gjøre det på er følgende: Dersom pensjonisten har barnetillegg for tre barn, og det ene skal falle bort, divideres referansebeløpet på tre og multipliseres med to for å finne nytt referansebeløp. Deretter reduseres det for uføregrad og tjenestetid, og dermed har man beregnet nytt barnetillegg. Alternativt kan referansebeløpet beregnes på nytt ut fra regelverket som gjelder før konverteringen. I så fall vil en pensjonist med fire barn på konverteringstidspunkt få samme barnetillegg for tre eller færre barn ved endring som en pensjonist som hadde tre eller færre barn hadde ved konvertering. Sistnevnte løsning anses også uheldig ved at man må foreta beregninger etter det gamle regelverket for barnetillegg etter at konverteringen har funnet sted. KLP ber om at dette klargjøres.

Det er ikke foreslått en løsning for de tilfellene der pensjonisten bare hadde ett barnetillegg innvilget før 1. januar 2015, og så får ytterligere et barn til etter konverteringen, hvorpå det første barnetillegget senere faller bort etter 1. januar 2015. KLP vurderer det slik at når det ikke lenger er rett til konvertert barnetillegg, må referansebeløpet falle bort, og så må det nye barnetillegget som kom til etter 010115, beregnes på nytt etter nye regler. KLP ber imidlertid departementet regulere dette.

Det er vedtatt at barnetillegg skal inntektsavkortes i samme grad som uførepensjonen i seg selv. Imidlertid kan ikke KLP se at det er foreslått regler for hvordan barnetillegg skal inntektsavkortes i de tilfeller der pensjonisten har en konvertert nullpensjon pga. samordning. I disse tilfellene vil ikke uførepensjonen bli inntektsreduert siden den ikke kommer til utbetaling. Barnetillegget er ikke samordningspliktig pr. i dag, og kommer til utbetaling både før og etter konverteringen. KLP stiller spørsmål ved om barnetillegget i disse sakene skal løpe uforandret mens andre pensjonisters barnetillegg inntektsavkortes, og andre pensjoner bortfaller i sin helhet når inntekten utgjør så vidt mye at utbetalingsgraden blir null eller den utgjør mer enn 80 % av samlet inntekt før uførhet. En slik effekt vil kunne fremstå som urimelig.

Konvertering av uførepensjoner med uføregrad under 20%

Det er foreslått at uførepensjoner med uføregrad under 20% skal videreføres. Når det i tillegg er foreslått at reglene for inntektsavkortning også skal gjelde for konverterte saker, finner KLP grunn til å bemerke at regelen om at pensjonen skal falle bort ved en samlet inntekt på mer enn 80% av samlet inntekt før uførhet (80%-regelen) trolig vil føre til at svært mange av de konverterte pensjonene med uføregrad under 20% vil falle bort kort tid etter 1. januar 2015. Dette vil også kunne gjelde pensjoner med uføregrad over 20% fordi KLP har tillatt normal inntektsutvikling i reststilling uten å redusere pensjonen for dette. Når også inntekt fra ikke-medlemspliktig stilling skal tas med i beregningen etter nevnte bestemmelse om inntekt over 80% av inntekt før uførhet, bidrar dette til at ytterligere pensjoner kan falle bort kort tid etter konverteringen. KLP ber derfor departementet klargjøre hvorvidt 80%-regelen også skal gjelde for konverterte saker med lav uføregrad. Dersom nevnte regel skal gjelde for disse sakene, vil de reelt sett ikke bli konvertert, men falle bort.

KLP finner også grunn til å bemerke at vi stiller oss noe kritiske til 80%-regelen som vi mener ikke passer inn i systemet for offentlig tjenstepensjon. Dette fordi inntekt fra ikke-medlemspliktig stilling skal tas med i beregningen av 80% regelen Det vil dermed ikke være sammenheng mellom uføregrad og bortfall av pensjon etter 80%-regelen. Pensjonen vil kunne falle bort ved pensjonsutbetalinger som tilsvarer en uføregrad på langt over 20%. Dersom pensjonisten hadde lav stilling eller lav inntekt forsikret i offentlig tjenstepensjon, vil den i noen tilfeller ikke komme til utbetaling i det hele tatt idet samlet inntekt allerede på søknadstidspunktet overstiger 80% av samlet inntekt før uførhet. Etter KLPs mening bør i stedet pensjonen falle bort når utbetalingsgraden er lavere enn 20%.

Forskrift om reduksjon av uførepensjon fra lovfestet offentlig tjenstepensjonsordning på grunn av inntekt og om etteroppgjør

I utkast til forskrift om inntektsprøving og etteroppgjør § 3 bokstav b er det foreslått at inntekt som er etterslep av helt avsluttet aktivitet ikke skal føre til reduksjon i pensjonen. KLP forstår det slik at dette er inntekt som er opptjent før forsikringstilfellet inntreffer, men som utbetales etter at pensjonen er kommet til utbetaling. Dersom denne forståelsen er riktig, ber vi om at ordlyden endres slik at dette kommer klarere fram.

I samme utkast til forskrifts § 5 tredje ledd foreslås det at avregning av for mye utbetalt pensjon mot framtidige utbetalinger kan foretas med et beløp opp til 10 prosent av samlet månedlig utbetaling fra tjenstepensjonsordningen. KLP viser her til at utbetalingen fra tjenstepensjonsordningen som regel er relativt lav og betydelig lavere enn utbetalingen i folketrygden. En avregning på 10 prosent av månedlig utbetaling vil kunne føre til en lang avregningsperiode, noe som er uheldig både for pensjonisten og for tjenstepensjonsleverandørene. Vi foreslår i stedet en regel om avregning på 10 prosent av samlet utbetaling fra tjenstepensjonsordningen og folketrygden, slik man har i dag i samordningsloven § 29 nr. 4 siste ledd, som også gir en objektiv avregningsregel. På denne måten ivaretas hensynet til rask avregning og sikrer samtidig pensjonisten tilstrekkelige midler til livsopphold. Alternativt ber vi om at avregningssatsen økes til minst 30 prosent.

KLP støtter toleransegrensene som er foreslått for etterbetaling og tilbakekreving i etteroppgjørene.

For øvrig ønsker KLP å bemerke at det verken i lov eller utkast til forskrifter er gitt noen anvisninger på hvilket samlet medlemskap pensjonisten skal kunne ha når han både oppbærer uførepensjon fra offentlig tjenstepensjon og har inntekt som kan føre til inntektsavkortning samt medlemskap i offentlig tjenstepensjon. Mye taler for at faktisk utbetalt uførepensjon, dvs. inntektsavkortet pensjon, og samtidig aktivt medlemskap ikke bør kunne overstige det medlemskapet/stillingen vedkommende hadde på uføretidspunktet. KLP ber om en klargjøring på dette punkt.

Forskrift om overgangsregler for samordning av enkelte pensjoner fra tjenstepensjonsordning og personskadetrygd når uførepensjon fra folketrygden omregnes til uføretrygd

Generelt

De som allerede har et samordningsfradrag for uførepensjon fra folketrygden i alderspensjon eller ektefellepensjon fra offentlig tjenstepensjonsordning skal beholde det samme fradraget fra 01.01.15. Dette er en løsning som vi slutter oss til. Nettopensjon (pensjon etter samordning) skal ikke endres i forbindelse med overgang til ny uføretrygd fra folketrygden. For brutto tjenstepensjon og folketrygd følger dette av § 3 i overgangsforskrift om samordning. Fradragene endres imidlertid ved endring i uføregraden etter 01.01.2015. Endringen skjer forholdsmessig ut fra endringen i uføregrad.

For enke – og enkemannspensjoner følger reglene av overgangsforskriften § 5. Redusert enke- og enkemannspensjon og samordningsfradraget fastsettes til det beløpet som det utgjorde umiddelbart før 01.01.2015. Dersom uføregraden i tjenstepensjonsordningen og/eller inntekten endres, fastsettes det en ny redusert pensjon. Samordningsfradraget for folketrygden endres forholdsmessig ut fra endringer i uføregrad.

KLP har spørsmål til begge disse bestemmelsene (§§ 3 og 5). Det fremstår som usikkert hvordan man skal man forstå formuleringen "endringer i uføregrad". Videre stiller KLP spørsmål ved hvorvidt endringer i "utbetalingsgrad" vil påvirke samordningsfradraget? Etter 1.1.15 vil uføregraden være mer eller mindre fast, mens det skal foretas en inntektsavkortning dersom man tjener mer enn forutsatt i siste vedtak. Det er normalt **utbetalingsgraden** som endres ved endret arbeidsinntekt, mens uføregraden sjelden forandres.

Alderspensjon fra tjenstepensjonsordningen

Man kan tenke seg et tilfelle der en pensjonist har 100 % alderspensjon etter særaldersgrense ved årsskiftet 01.01.2015, samordnet med 100 % uførepensjon. Fradragene endres dersom uføregraden i folketrygden endres. Etter ordlyden i § 3 skal KLP samordne med 100 % uføretrygd selv om utbetalt uføretrygd etter 01.01.2015 blir redusert på grunn av inntekt.

Dersom vedkommende blir innmeldt i offentlig tjenstepensjonsordning vil alderspensjonen bli redusert til en grad som står i forhold til innmeldt stilling. Samordningsfradragene for grunnbeløpsdelen og det overskytende blir redusert tilsvarende endring i grad.

Dersom man arbeider i privat sektor uten medlemskap i offentlig tjenstepensjonsordning blir det ingen tilsvarende reduksjon i alderspensjonen fra tjenstepensjonsordningen. KLP vil da samordne med et fradrag som tilsvarer 100 % uføretrygd uavhengig av at utbetalingsgraden i den nye uføretrygden er redusert.

Inntekt som ikke medfører innmelding i offentlig tjenstepensjonsordning får ingen innvirkning på alderspensjon fra KLP. Pensjonistene kommer dermed dårligere ut enn etter dagens regelverk, hvor man alltid beregner samordningsfradrag ut fra laveste grad.

Enke- og enkemannspensjon sammen med uførepensjon fra tjenstepensjonsordningen

Enke- og enkemannspensjoner har tilsvarende regel som alderspensjon, men det er i tillegg sagt at man skal *fastsette* en ny redusert pensjon dersom uføregraden i tjenstepensjonsordningen og/eller inntekten endres. Her er det spesifikt nevnt at det er graden i tjenstepensjonsordningen som er relevant. Vi tolker dermed siste ledd slik at fradraget for ytelse i folketrygden bare skal endres ved eventuell endring i uføregraden i folketrygden.

Vi anser det som sjelden at uføregraden i folketrygden blir endret i den nye ordningen, men arbeidsinntekten til trygdemottakeren kan endre seg og dermed utbetalingsgraden i folketrygden. Det følger av forslag til forskrift § 5, 3. avsnitt at tjenstepensjonsordningene da skal beregne en ny redusert enke- eller enkemannspensjon, men samordningsfradraget for uføreytelse i folketrygden skal ikke endres uten at *uføregraden* i folketrygden endres. KLP finner det uklart hva departementet mener her og ber om at det blir illustrert med ett eller flere eksempler med 60 %-begrenset ektefellepensjon kombinert med uførepensjon, gradert uføreytelse og endring i arbeidsinntekt.

Regulering av samordningsfradrag

I overgangsforskriften § 6 fremgår det at samordningsfradrag for ytelse fra folketrygden skal reguleres i samsvar med endringer i folketrygdens grunnbeløp. Dette innebærer at uføreytelsen i folketrygden og samordningsfradrag for samme ytelse i tjenstepensjon reguleres slik som grunnbeløpet.

Det er ikke i samsvar med KLPs praksis. Vi regulerer samordningsfradragene på samme måte som den ytelsen fra pensjonsordningen det er gjort samordningsfradrag i. Denne praksisen er etter det vi kjenner til gjengs i offentlige tjenstepensjonsordninger, inkludert Statens pensjonskasse. For alderspensjoner betyr det at vi regulerer samordningsfradragene likt med bruttopensjonen – med lønnsvekst deretter fratrukket 0,75 %. Nettopensjonen blir slik relativt sett like stor i forhold til pensjonsgrunnlaget i pensjonsordningen til enhver tid.

På bakgrunn av de etter ordlyden klare reglene i overgangsforskriften, stiller KLP spørsmål ved om vi derimot kan utlede et prinsipp om at regulering av samordningsfradrag følger reguleringen av den ytelsen det er gjort samordningsfradrag for.

Forskrift om samordning av enke- og enkemannspensjon fra tjenestepensjonsordning med uføretrygd fra folketrygden når det også ytes uførepensjon fra tjenestepensjonsordningen

Spesielt til punkt 5.2. Samordning av enke- og enkemannspensjon

Punkt 5.2 i høringsutkastet omhandler samordning av enke- og enkemannspensjon fra tjenestepensjonsordning med uføretrygd fra folketrygden når det også ytes uførepensjon fra tjenestepensjonsordning.

KLP mener at samordningsbestemmelsen i forslaget punkt 7.5 i notatet i noen tilfelle synes å være gunstig for pensjonistene, og i noen tilfelle ugunstig. Forslaget synes å slå vilkårlig ut.

Forslaget innebærer at samordningsfradraget for uføretrygd i enke- og enkemannspensjon når det også ytes uførepensjon fra tjenestepensjonsordning skal utgjøre gjenlevendetillegget i folketrygden. Dette i motsetning til en ektefellepensjon, uten egen uførepensjon i tjenestepensjonsordning, som skal samordnes med ny uføretrygd. I følge ny § 23 a i samordningsloven skal en da samordne med inntil 50 % av avdødes uføretrygd.

I § 1 i forslag til ny forskrift om samordning står det at samordningsfradraget i enke- eller enkemannspensjonen skal utgjøre gjenlevendetillegget etter folketrygdloven § 12-18. Dette forstår vi som at vi skal gjøre fradrag for hele tillegget, uavhengig av avkortningsfaktor etc.

Etter gjeldende rett samordnes enke – og enkemannspensjoner med 55 % av avdødes tilleggspensjon uavhengig av om denne kommer til utbetaling eller ikke. Dette innebærer at dersom uførepensjon ikke gjør fulle fradrag i uførepensjonen i folketrygden f.eks. pga. avkortningsfaktor/grad, eller deltid (grunnpensjonsdelen), vil dette ofte medføre at fradraget i ektefellepensjon vil øke, og i mange tilfelle øke til et beløp som overstiger den gjenlevendefordel en faktisk får utbetalt (men selvfølgelig ikke med mer enn utbetalt samlet tilleggspensjon).

Dette ønsker KLP å belyse i eksempel under.

Etter forslaget skal samordningsfradraget tilsvare gjenlevendetillegget i folketrygden. De som har en høy egenpensjon og dermed ikke får gjenlevendetillegg får dermed en fordel etter de nye reglene i forhold til beregningen av dagens pensjoner. KLP ønsker at departementet belyser dette ved regneeksempler. De som har en lav ektefellepensjon, for eksempel på grunn av kort opptjeningstid/ deltid vil kunne få relativt høyt samordningsfradrag ved at hele gjenlevendetillegget går til fradrag.

Når det gjelder regneeksempel 5.1 i høringsnotatet vil KLP bemerke at det er svært sjelden at pensjonsgrunnlaget er likt i folketrygden og offentlig tjenestepensjonsordning. Eksempelet blir derfor for enkelt til at det viser virkningen av forslaget til nye regler, og vi ber derfor departementet gi flere eksempler, gjerne hvor forutsetningen er motsatt; at det er gjenlevende som har det høyeste pensjonsgrunnlaget. Blant våre mottakere av ektefellepensjon hvor avdøde er en kvinne som har hatt lav lønn og/eller har arbeidet deltid er dette en vanlig forutsetning.

KLP har forsøkt å belyse hvor forskjellig/gunstig de nye reglene kan bli ved å ta utgangspunkt i eksempel 5.1.

Vi har endret opptjening i egen uførepensjon fra tjenestepensjonsordning til 15/30.

Eksemplet blir da som følger:

Eksempel 5.1 Samordning når pensjonisten har uførepensjon og enkepensjon fra offentlig tjenestepensjon

Forutsetninger: Enke med eget pensjonsgrunnlag på 450 000 kroner, og en tjenestetid på 15 år. Avdøde var medlem av offentlig tjenstepensjon med et pensjonsgrunnlag på 600 000 kroner, full tjenestetid.

	Dagens regler	Nye regler
Uførepensjon fra OfTP	148 500 kroner	17 764 kroner
Enkepensjon fra OfTP	0,396×600 000 =237 600 kroner	0,396×600 000 =237 600 kroner
Redusert enkepensjon	(148 500+600000×0,66)×0,6 - 148 500 = 178 200 kroner	(148 500+600000×0,66)×0,6 - 148 500 = 178 200 kroner
Samordningsfradrag i uførepensjonen	109 038 kroner	-
Samordningsfradrag i enkepensjonen	126 694 kroner tp + 33040 kroner gp =159 734	49 500 kroner
Utbetalt uførepensjon fra OfTP	39 462 kroner	17 764 kroner
Utbetalt enkepensjon fra OfTP	18 466 kroner	128 700 kroner
Egenopptjent uførepensjon/ uføretrygd fra folketrygden	240 101 kroner	297 000 kroner
Gjenlevendefordel/ Gjenlevendetillegg fra folketrygden	58 296 kroner	49 500 kroner
Samlet ytelse før skatt	356 325 kroner	492 964 kroner

Beregningene forutsetter en verdi på grunnbeløpet på 88 106 (anslått verdi fra 1. mai 2014).

En ser at følgene av redusert avkortningsfaktor på egen tjenstepensjon fra 30/30 (departementets eksempel) til 15/30 medfører at ektefellepensjon fra tjenstepensjonsordning før samordning øker på grunn av redusert bruttofradrag pga. 60 %-begrensningen (reduksjon pga. egenpensjon).

Fordi samordningsfradraget i uførepensjon fra tjenstepensjonsordningen blir redusert som følge av avkortningsfaktor, øker samordningsfradraget på ektefellepensjon.

Frdraget øker med 33 040 for grunnpensjon, og kroner 68 398 ekstra for tilleggspensjon i tillegg til de 58 296,- det allerede er gjort fradrag for.

Dette er beregnet slik:

Frdrag for grunnpensjon:

Uførepensjon gjør fradrag i grunnpensjon med $88\ 106 \times \frac{3}{4} \times 15/30$	33 040
Ektefellepensjon gjør da fradrag i grunnpensjon med: $88106 \times \frac{3}{4} \times 30/30$	66 080
Minus fradrag i uførepensjon (Max $\frac{3}{4} G$)	33 040
Frdrag for grunnpensjon i ektefellepensjon	33 040

Frdrag for tilleggspensjon:

Uførepensjon gjør fradrag i tilleggspensjon med $151\ 995 \times 15/30 = 75\ 998$

Gjenlevendes egen tilleggspensjon i folketrygden utgjør kroner 151 995 (240 101 - 88 106)

55% av avdødes tilleggspensjon beregnes slik:

(Gjenlevendes tilleggspensjon $\times 0,55 + Y \times 0,55$) – gjenlevendes tilleggspensjon = gjenlevendefordel

$(151\ 995 \times 0,55 + 0,55Y) - 151\ 995 = 58\ 296$

$Y = 230\ 352$ som er avdødes tilleggspensjon - 55 % av avdødes tilleggspensjon utgjør 126 694

Ektefellepensjon gjør da fradrag i tilleggspensjon med: $126\ 694 \times 30/30$	126 694
Pluss fradrag i uførepensjon	75 998
=	202 692
Max fradrag i tilleggspensjon = Utbetalt tilleggspensjon = $151\ 995 + 58\ 296$	210 291

Da samlet fradrag i uførepensjon og i gjenlevendefordelen ikke overstiger utbetalt tilleggspensjon, blir fradraget for ektefellepensjon = 126 694.

Som en ser av beregningene vil den nye modellen gi en meget høy utbetaling av ektefellepensjon i forhold til slik fradragene beregnes i dag.

KLP er av den oppfatning at eksempel 5.1 i høringsnotat, kun gir et noenlunde likt resultat før og etter 01.01.15, når pensjonene som beregnes ikke er avkortet pga. redusert tjenestetid, grad eller deltid.

Videre mener vi at det kan bli til dels store forskjeller på beregning før og etter innføring av ny uføretrygd. Dette skyldes både økte fradrag i ektefellepensjon for grunnpensjon og for tilleggspensjon, når en endrer forutsetningene (dvs. ikke gjør fulle fradrag i uførepensjon).

KLP ser at det er et problem å beregne maksimalt fradrag på ektefellepensjon i kombinasjon med en netto uførepensjon fra tjenstepensjonsordning (særlig for tilleggspensjon), men vi synes ikke foreslått løsning ved å begrense fradraget til gjenlevendetillegget er en god løsning.

Dette vil i en god del tilfelle gi en kraftig økning av utbetaling av ektefellepensjon i forhold til någjeldende regler. Vi har en god del tilfelle hvor for eksempel uførepensjon fra tjenstepensjonsordning er avkortet pga. redusert medlemstid.

KLP viser også til at samordningsfradraget i ektefellepensjon fra tjenstepensjonsordning kan bli kraftig redusert som følge av senere innvilgelse av uførepensjon fra tjenstepensjonsordningen (uten at netto uførepensjon nødvendigvis ville tatt et "tenkt" tilsvarende samordningsfradrag).

KLP forstår "forskrift om samordning av enke- og enkemannspensjon fra tjenstepensjonsordning med uføretrygd" slik at denne setter ny § 23 a "til side", hvor det også ytes uførepensjon fra tjenstepensjonsordning.

Vi tenker oss da at forskriften gjelder for samordning i disse tilfelle, og at det da kun er gjenlevendetillegget vi kan samordne med.

Forskriften sier ikke noe om grunnpensjon, men KLP antar at en i slike tilfelle vil kunne samordne med grunnpensjon etter § 19, selv om dette ikke framgår av forskriften. Dette bør departementet si noe om, dersom forskriften blir vedtatt. En bør vel da også si noe om hvordan dette fradraget skal beregnes.

Eksempel:

En person har 50 % uføretrygd i folketrygden med gjenlevendefordel (innvilget etter 2014). Denne personen har ektefellepensjon fra tjenstepensjonsordning.

Avdødes uføretrygd er lik gjenlevendes uføretrygd, slik at gjenlevende i realiteten får utbetalt sin egen opptjente uføretrygd.

Gjenlevende ektefelle har en 50 % stilling med medlemskap i offentlig ordning, men ingen uførepensjon (kan for eksempel ha blitt medlem i offentlig tjenstepensjonsordning, etter innvilgelse av uføretrygd i folketrygden).

Tjenstepensjonsordningen vil samordne ektefellepensjon med 50 % av avdødes uføretrygd, jf. samordningsloven § 23a første ledd. Fradraget blir redusert for uføregrad i folketrygden eller grad på ektefellepensjon (inntektsreduksjon), hvis denne er lavest.

Vi kan tenke oss at denne personen i framtiden blir ytterligere ufør slik at uføregraden i folketrygden øker til 60 %. Vedkommende blir innvilget 20 % uførepensjon fra tjenstepensjonsordning. KLP antar da at det er forskrift om samordning av enke- og enkemannspensjon fra tjenstepensjonsordning med uføretrygd som vil regulere samordningen. En vil da gå fra å gjøre fradrag i ektefellepensjon for 50 % av avdødes uføretrygd, redusert for grad, til ingenting, eventuelt til at en samordner med grunnpensjon (jf. kommentar over). Uansett om en samordner med grunnpensjon eller ikke vil man kunne oppleve at samordningsfradraget i ektefellepensjon blir kraftig redusert.

Som nevnt forstår KLP det nye regelverket slik at hvis man har ektefellepensjon fra tjenstepensjon (brutto ervervsredusert/ikke ervervsredusert), og uføretrygd med gjenlevendefordel i folketrygden, er det nye § 23 a i samordningsloven som regulerer fradragene.

Hvis man har en ervervsredusert brutto ektefellepensjon i kombinasjon med uførepensjon fra tjenstepensjon, samt uføretrygd fra folketrygden med gjenlevendefordel, er det den nye "forskrift om samordning av enke- og enkemannspensjon fra tjenstepensjonsordning med uføretrygd" som vil regulere samordningen.

KLP stiller spørsmål ved hva som gjelder hvis man har en "ikke ervervsredusert brutto ektefellepensjon"(gullenke) fra tjenstepensjonsordning, i kombinasjon med uførepensjon fra tjenstepensjon, samt uføretrygd fra folketrygden med gjenlevendefordel. Dette tilfellet faller vel strengt tatt utenfor både § 23 a og nevnte forskrift. KLP ber om at departementet klargjør hvordan samordning eventuelt skal foretas i slike tilfelle. KLP er innforstått med at denne type samordning er i ferd med å fases ut, men vi vil likevel ha en god del slike tilfeller i årene som kommer, og vi vil kunne få nye, også etter 2015.

Selv om brutto ektefellepensjon er i ferd med å fases ut, vil en kunne tilstå nye brutto ektefellepensjoner fra tjenstepensjonsordning, hvor vedkommende har uføretrygd i folketrygden, fram til ca,

2021/2022. Dette gjelder gjenlevende etter kvinne med medlemskap før 10.76 (såkalt delt beregning (sølvgutter)).

Videre vil det også være en del yngre enker/enkemenn som er innvilget brutto ektefellepensjon før 2001, som i fremtiden vil kunne bli innvilget uføretrygd, slik at også for disse vil samordning av ektefellepensjon med uføretrygd bli aktuelt, også etter 2021/2022.

KLP mener derfor at departementet bør vurdere å finne en alternativ løsning for samordning av disse tilfellene som gir et resultat tilnærmet som i dag.

Forskrift om unntak fra samordning av avtalefestet pensjon fra 65 år beregnet som tjenestepensjon med uføretrygd fra folketrygden

Punkt 5.3 i høringsnotatet omhandler unntak fra samordning av AFP i offentlig sektor fra 65 år med uføretrygd. Unntaket er beregnet på situasjoner der man har en delvis AFP beregnet som en tjenestepensjon kombinert med en delvis uførepensjon fra offentlig tjenestepensjon og ny uføreytelse fra folketrygden. Uføreytelsene samordnes først, og deretter samordnes AFP. I høringsnotatet uttales det at regler om begrensning av fradraget gjør at det ofte ikke blir fradrag i AFP-pensjonen. For å unngå at fradraget blir for høyt når nettoppensjonen innføres foreslår departementet at det ikke skal gjøres samordningsfradrag i disse tilfellene. Det er korrekt at det oftest ikke er fradrag i AFP fordi det som etter gjeldende regler skal trekkes blir trukket i uførepensjonen. KLP kan opplyse at vi har 900 tilfeller der det i dag løper AFP der pensjonisten ikke har særaldersgrense og mottar uførepensjon eller arbeidsavklaringspenger fra folketrygden. I 22 av disse 900 tilfellene er det samordningsfradrag i AFP. Verdien av fradrag i AFP i disse tilfellene er til sammen kr 522 373 per år. I tillegg til disse kommer AFP til pensjonister med særaldersgrense i kombinasjon med uførepensjon.

Har departementet vurdert å la forslaget omfatte også de som har en delvis alderspensjon etter særaldersgrense (inkludert 85 års-regelen) kombinert med uførepensjon fra tjenestepensjonsordningen? Denne kombinasjonen ser vi ikke at departementet har nevnt. Det er ikke grunn til å tro at bildet er annerledes for kombinasjonen alderspensjon etter særaldersgrense og uførepensjon fra tjenestepensjonsordning samtidig med uføreytelse i folketrygden enn det er for AFP kombinert med nevnte ytelser. Alderspensjon etter særaldersgrense og AFP fra fylte 65 år er en del av tjenestepensjonsordningen og beregningen av pensjonen gjøres etter de samme reglene. Ulike samordningsregler ut fra om det er AFP eller alderspensjon etter særaldersgrense som utbetales, gjør pensjonssystemet mer uoversiktlig.

Departementet har ikke omtalt situasjonen med en 100 % AFP fra tjenestepensjonsordningen (beregnet som en brutto alderspensjon) og ny uføretrygd fra folketrygden. Situasjonen vil kunne bli slik eksempelvis etter full fratreden fra kommunal stilling samtidig med uttak av AFP fra 65 års alder, deretter arbeid i privat sektor og arbeidsuførhet med uføretidspunkt etter uttak av AFP men før fylte 67 år.

KLP stiller spørsmål ved om vi kan legge til grunn at samordningsfradrag skal gjøres i AFP for ny uføretrygd slik det gjøres i alderspensjon fra tjenestepensjonsordningen før fylte 67 år.

KLP vil også stille spørsmål ved et aspekt ved kombinasjonen AFP og uføretrygd som ikke er berørt av departementet i denne høringen: Vil departementet legge opp til at dagens praksis med at en kan frasi seg uførepensjon fra folketrygden midlertidig mellom 62 og 65 års alder for å ta ut AFP, for deretter få uførepensjonen utbetalt igjen fra fylte 65 år, skal gjelde tilsvarende for uføretrygden?

Utvexling av informasjon mellom pensjons- og trygdeordningene

Under punkt 5 i utkast til forskrifter om samordning uttaler departementet at samordningsloven § 27 er justert. I forslaget fremgår det blant annet at pensjons- og trygdeordningene skal bistå hverandre med opplysninger om at ytelser er innvilget, endret eller opphørt. Det er presisert at plikten gjelder også

selv om ytelsene ikke skal samordnes. KLP støtter forslaget om å justere samordningsloven § 27. Dette er av avgjørende betydning for å kunne beregne nettoberegnet uførepensjon på en riktig og effektiv måte.

Departementet vil vurdere å endre forskriften som er gitt om registreringen når det innføres nettoppensjoner, og tar gjerne imot synspunkter på dette. KLP mener at samordningsloven § 27 og forskriften i det store og hele dekker vårt behov for informasjon, og kan ikke se at det er nødvendig å endre forskriften.

Med vennlig hilsen
for Kommunal Landspensjonskasse

Siv Holland
Avdelingsleder